TOVERI

Länsen suomalaisen työväen äänenkannattaja, ilmestyy Astoriassa, Oregon, joka päivä paitsi sunnuntaina.

TOIMITUSKUNTA:
W. N. REIVO, LAURI MOILANEN,
ADOLPH SALMI, A. B. MÄKELÄ,
SULO SYVÄNEN.

TOVERI
(THE COMRADE)

The organ of the Finnish workers in the Western states. The only Finnish daily in the West. Published daily, except Sunday, at Astoria, Ore., by the Western Workmen's Publishing Society.
ANTTI J. PARTAN, Manager.

Entered as second-class mail matter July 18, 1912, at the postoffice at Astoria, Oregon, under the Act of March 3, 1879.

Ilmotushinta 40c palstatuumalta. Kuolemanilmotukset $1.50 kerta ja muistovärsyillä $2.00 kerta. Kihlaus-, syntymä- ja avioliitto-ilmotukset $1.00 kerta, halutaantietoja nimenmuutto-ilmotukset 50c kerta, naimailmotukset $1.50 kerta, avioero-ilmotukset $1.00 kerta. Seisovat ilmotukret sopimuksen mukaan. Satunnaisista ilmotuksista tulee rahan seurata mukana. Englanninkielestä suomennetaan vapaasti.

Advertising rates in effect July 1, 1912, 40 cents per inch. Special discount is allowed for larger and continuous advertisements.
TOVERI, BOX 99, ASTORIA, ORE.

TILAUSHINNAT
Yhdysvalloissa ja Canadassa:
Yksi vuosikerta..$5.50 6 kuukautta..$3.00
3 kuukautta... $1.60 1 kuukausi... .60
Suoneen ja muualle ulkomaille:
Yksi vuosikerta..$8.00 6 kuukautta..$4.25

Huoneusto sijaitsee 10:nnen ja Duane katujen kulmassa. Telefooni: konttori 365, toimitus 832.

Siihenhän sitä on pyrittykin

Teräsrustin vanhempi suomalainen äänitorvi ja suomalaisen santarmiliiton pää-äänenkannattaa huudahtaa niiden uutisten johdosta, joissa sen lempitoiveitten, Suomen muuttamisen itsevaltaiseksi kuningaskunnaksi, Saksan vasallimaaksi, kerrotaan olevan nyt toteutumassa, että siihenkö sitä lopulta tultiin.

Siihenhän sitä tultiin, vaikka meistä tuntuu ikäänkuin tämä pää-santarmikaan ei olisi niin paljoa tosissaan toivonut. Sekin käsitti vaatimuksensa röyhkeäksi, kuten Suomen lahtari-porvarien vaatimukset ovat junkkerienkin taholta tunnustetut olevan.

Mutta kyllähän se Suomen myynti nyt sen verran kuitenkin kannatti että sinne edes lahtarivallan vastaiseksi tueksi kuletetaan joku vanha kupansyömä junkkerijäte. Epäkiitollistahan olisi ollut, ellei lahtareille sentään olisi edes jätteitä viskattu; saahan koirakin tavallisesti teuraseläimen kelvottomimmat palat, kun ensin on johtanut saaliin isäntänsä käsiin.

Kun Suomeen nyt on kuningas kutsuttu oikein lahtarieduskunnan virallisella kumarruksella niin tapahtui se yksinomaan sen pelon kannustamana, että kansan enemmistö kaikista lahtauksista huolimatta jälleen saisi niin paljon valtaa käsiinsä, että katsoisi voivansa tehdä uuden yrityksen vuossataisen sortajaikeen niskoiltaan poistamiseksi. Lahtareita pelottaa sanomattomasti se, että Saksan junkkerivalta nyt lopultakin liittolaisten voiman edessä murtuu ja Saksassa tapahtuu vallankumous, jolloin sikäläiset bolshevikit saattavat hakea kotimaiset hunninsa tilinteolle. Ja kun siten tapahtuisi, silloin Itonnollisesti Suomen työväestö kutsuisi takasin vuorostaan punakaartin Venäjälle paenneet jäännökset muodostaakseen niistä sen joukon ytimen, joka kukistaisi junkkerivallan Suomesta.

Niin ilahuttavaa, kuin täältäpäin ajatellen kuninkaan kutsuminen Suomeen onkin täkäläisille santarmeille, pelottaa niitä kuitenkin se, että Venäjällä mahdollisesti säilyy työläishallitus ja sen suojissa Suomen työväestön taistelujoukon sydän siksi kunnes Saksan vallankumous kukistaa sikäläisen junkkerivallan.

Lahtarien veripitojen korkeimmillaan ollessa ilmenee seinälle työn jättiläisen luiseva käsi, joka kaikesta verenvuodatuksesta huolimatta ei sittenkään ole lakannut liikkumasta ja kirjottaa sinne tuhoaennustavan "menetekel"-insä. Eduskunnan olemassaolo oli porvareille kauhistus, alituisesti kiusaava painajainen, joka oli poistettava keinolla millä tahansa. Ja kun nyt kerran voi teettää perkaustyötä käytettävissään olevilla lahtareilla, jotka eivät saaliistaan kieltäne pieniä koiranpalveluksia, niin teettää ne heti perinpohjin. Pois kaikki sellaiset mahdollisuudet kuin vaalitaistelut, vaikkapa ei niitä pantaisikaan toimeen kuin kerran ihmisijässä. Ne vain saattaisivat hereille kansan muistot entisistä sortovuosista, jolloin sentään oli yleinen äänioikeus ja kansan tahtoa kuunneltava hiukan herrojenkin; ajasta jolloin suurlakon räskas nyrkki ja eduskunnan sosialistienemmistön murskaava mahti alituisesti olivat valmiina iskemään porvarien suunnitelmat nurin.

Ei mitään kansanvaltaisuuden muistojakaan, ei sanaakaan valtaa työväestön osalle. Orjat olkoot orjia ja pysyköot orjina, siinä lahtari-porvariston mielilause ja sen toteutumiseksi Suomeen kuningas kutsuttiin, joten nyt ollaan siinä mihin santarmivalta junkkerien avulla pyrkikin.

Valtion taloudellinen merkitys

Niille, jotka ovat tottuneet uskomaan valtion taloudellisen merkityksen aivan mitättömäksi, lienee hieman vastenmielistä katsella kehityksen nykyaikaista suuntaa, jolloin valtio astuu muutamassa kuukaudessa olemaan kaikki kaikessa, kuten sanotaan.

Väärinkäsitysten välttämiseksi ja tahallisten vääristelyjen varalta olkoon tässä sanottu, että valtion luonne ei ole entisestään ollenkaan muuttunut, vaikkakin sille on ollut pakko antaa uusia tehtäviä, sellaisiakin, joita sitä määräävä luokka on siltä koettanut näihin saakka kaikin voiminensa estää.

Jo nelisen vuotta sitten alkoivat Euroopan valtiot yhtäkkiä muuttua maittensa suurimmiksi teollisuudenharjottajiksi ja työvoiman kuluttajiksi, astuen suurten teollisuuskorporatsionien tilalle lukuisilla aloilla, kaikilla sellaisilla aloilla, joilla tuotettiin yhteisen tarpeen vaatimia tuotteita. Se määrää tuotannon laadun, työajan, työpalkat ja työsuhteet, sanalla sanoen vallitsee koko yhteiskunnallista elämää ja tekee sen sellaisella mahdilla, että sen määräyksiä vastaan taisteleminen on osottautunut aivan turhaksi niillekin haaveilijoille, jotka eivät näihin saakka ole tunnustaneet valtiovaltaa miksikään yhteiskunnalliseksi tekijäksi vaan pitäneet sitä ainoastaan toisten tekijäin varjona.

Valtio määrää missä mikin ikäluokka työläisiä milloinkin viettää aikansa, missä työläiset saavat työskennellä, missä eivät, ja ottaa keltään kyselemättä käytettäväkseen niin suuren määrän työläisiä kuin se milloin missäkin tehtävässään katsoo tarvittavan.

Lennätinlaitokset, rautatielinjat ja monet suuret teollisuusalat ovat siirtyneet Yhdysvalloissakin aivan nykyviikkoina valtion haltuun. Ja nyt aivan viimeisimpänä toimenpiteenä on työvoiman järjestäminen tuotantolaitosten etuja silmälläpitäen. Koko maan työvoima järjestetään siten, että valtion yleiset työnvälitystoimistot valvovat milloin missäkin on enemmän työvoimaa kuin välttämättä tarvitaan, jolloin sitä siirretään sinne missä sitä ei ole riittävästikään.

Tämä viimeinen toimenpide on sangen merkityksellinen, sillä siinä ilmenee muuan sosialistien jo aikoja sitten toteutettavaksi vaatima toimenpide käytäntöön sovellutettuna. Tosin ei samoja tarkotuksia silmälläpitäen kuin sosialistinen ohjelma edellyttää, mutta siltikin tehokkaaksi osottautuneena. Sitä olisi vain sovellutettava päinvastaisenkin tilanteen vallitessa, silloin nimittäin kun työvoimaa on enemmän kuin voidaan käyttää; silloin sen kautta voitaisiin järjestää tehtävissä oleva työ kaikkien työläisten tasasesti tehtäväksi.

Porvarillinen luokkavaltio ei luonnollisesti voi toimia taloudellisessa merkityksessään samalla tavalla kuin sosialistinen toimisi, mutta sekin on pakotettu osottamaan, että sosialismin periaatteiden sovelluttaminen on luokankin etujen palveluksessa mitä tehokkain. Kuinka tehokas se olisikaan luokattoman yhteiskunnan palveluksessa, jolloin nyt vallitsevat tuotannon jarrut olisivat poistetut ja koko yhteiskunta toimisi yhden yhtenäisen päämäärän: ihmisten elinehtojen helpottamisen kannustamana!

Valtion tehtävien moninaistuminen on saattanut jakaa sen oleellisen toiminnan kahteen toisistaan erilaiseen, mutta silti rinnakkain tapahtuvaan tehtävään: Samalla kun se edelleen säilyttää ihmisiä hallitsevan luonteensa se on myöskin muuttunut yhteiskunnan asioita hoitavaksi koneistoksi, ja sellaisena osottautunut ainakin yhtä pätevästi kuin ihmisiä hallitsevana laitoksenakin. Tämä sen yhteiskunnan asiain hoitaminen ei luonnollisesti ole vähääkään muuttanut sen luokkaluonnetta, mutta se on osottanut miten harhaanjohtava on ollut käsite siitä, ettei valtion taloudellinen merkitys ole kasvamassa vaan vähenemässä. Se on osottanut, miten on käsitettävä se Engelsin paljon kiistaa aiheuttanut lauselma, että valtio kuolee pois kun ihmisten hallitsemisen tilalle astuu yhteiskunnan asioita hoitaminen. Valtion luokkaluonne kuolee, ja se muuttuu vain yksinomaan yhteiskuntataloudellista hyvinvointia valvovaksi koneistoksi — kunhan sosialistinen työväestö pääsee sen tehtäviä määräämään. Vasta silloin valtion taloudellinen merkitys saavuttaa huippunsa.

Todellakin suuri mahti

Kapitalistisen tuotantotavan laajuuden tunteville ei ole mikään hämmästyttävä seikka se, että yksityiset yhtiöt eräissä tapauksissa ovat paljoa suuremmat, kuin satamiljoonainenkaan kansakunta; yksityisen yhtiön valta ja toimialue on paljoa laajempi kuin satamiljoonaisen kansakunnan.

Että siten tosiaankin on laita, tuli ilmi sattuvasti kun kongressissa äskettäin oli esillä lennätin- ja puhelinlinjojen ottaminen valtion haltuun. Työläistensä vainoamisesta viime aikoina kuuluisaksi tullut Western Union lennätinyhtiö vastusti kongressimiestensä kautta yhtiön valtaamista sillä perusteella, että yhtiön linjat ulottuvat Englannin ja Etelä-Amerikan valtojen alueille, eikä Yhdysvaltain hallitus siis muka voi niitä vallata.

Eikä Yhdysvaltain hallitus voinutkaan vallata muuta kuin tässä maassa olevat linjat. Muut jäivät edelleen Western Union yhtiön suoranaisen hoidon alaisiksi.

Kysymys osottaa, miten suunnattoman laaja nykyaikaisen trustivallan mahti on. Se ei ole enään kansallinen, vaan kansainvälinen, eikä niinollen mikään yksityinen valta kykene sen mahtia murtamaan. Kysymyksen ratkaisu — sellaistenkin laitosten valtaaminen yhteisomaisuudeksi — ei kuitenkaan ole ollenkaan pulmallinen, jos vain on kansalla tietoisuutta eduistaan ja se alkaa panna toimeen yksityisliikkeiden valtauksia kansan etujen takia. Silloin ei millään yhtiöllä ole voimaa vastustaa kansan tahtoa. Vain kapitalistisen luokkamahdin vallitessa voivat sellaiset valtauskysymykset aiheuttaa kansainvälisiä selkkauksia, sillä toisen maan kapitalistit ovat valmiit tulemaan aina veljiensä avuksi, milloin ne jossakin maassa joutuvat todella pulaan kansanvaltaisuutta vastusaessaan.

Mutta sen että yhtiöt jo ovat kasvaneet kansakuntia suuremmiksi, pitäisi pian osottaa pahimmillekin epäilijöille, että sosialistien vaatimus yleisten laitosten yhteisomistuksesta on ainoa mahdollinen yhteiskunnallisen kysymyksen ratkaisu. Ja mitä pikemmin sellainen ratkaisu pannaan toimeen, sitä parempi se on, sitä helpommin se voidaan suorittaa. Mitä pitemmälle yksityiskapitalismin pirunkala ehtii käsivartensa syövyttää, sitä vaikeampi niiden puristuksesta irtaantuminen on, sen osottaa tämäkin Western Union yhtiön juttu.

Valtiokapitalismi pakottaa kuitenkin kapitalistiset hallitukset jo ottamaan alkuaskeleita tässäkin yhteiskunnallisen uudelleensynnytyksen prosessissa, joten sosialistisen hallituksen tehtävä käy sitä yksinkertaisemmaksi ja tapahtuu sitä helpommin kun sen lopullinen aika on tullut.

MAILMANKATSOMUKSIA

MIKSI TROELSTRA OLI ESTETTÄVÄ PÄÄSEMÄSTÄ ENGLANTIIN.

(True translation filed with the Postmaster at Astoria, Ore., August 5, 1918, as required by section 19 of the Act of Oct. 6th, 1917.)

Englantilaisen työväenlehden Glasgow Forwardin huomiota herättivät jo useita viikkoja ennen Lontoossa pidettäväksi alottua liittoutuneiden maiden työläisten ja sosialistien neuvottelukokousta sikäläisen Times-lehden hellittämättömät parjaukset Hollannin sosialistien tunnettua johtomiestä Troelstraa vastaan. Ilmeisesti oli tarkotuksena keinolla millä tahansa estää hänet pääsemästä tuohon Lontoon kokoukseen. Hänen tiedossaan oli liian paljon enropalaisen diplomatian sisäisiä salaisuuksia. Sentähden ei ollut ensinkään suotavata, että hän pääsisi tartuttamaan brittiläiseen työväestöön tietoja sodan todellisista tarkotusperistä ja niistä mahdollisuuksista, mitä olisi tehdä pikainen rauha säällisillä ehdoilla.

Tuo Troelstran herjaaminen levisi salaperäisellä tavalla toisiinkin suuriin kapitalistilehtiin; alkoipa jo näkyä viittailuja siihen suuntaan, että häneltä tulee kiellettäväksi pääsy Englantiin; vihdoin ilmotettiin, että muuan syöttilintu, parlamentin jäsen Will Thorne, aikoo esittää passin kiellettäväksi Troelstralta; ja jo seuraavana päivänä tiesi eräs Glasgowin kapitalistilehti, että hallitus "on aikeissa estää hollantilaisen työväenjohtajan toht. Troelstran saapumasta Lontooseen ottamaan osaa ens: viikolla pidettävään työväen edustajakokoukseen". Niin tunnettu ja koeteltu saksalaisen imperialismin vastustaja, sorretun Belgian ja liittoutuneissa maissa vallitsevan kansanvaltaisuuden ystävä kuin Troelstra onkin, oli noilla lehdillä julkeutta lisätä: "Tuon hollantilaisen hyvin tietty saksalaisystävyys semmoisenaan ei olisi häneltä estänyt passin saantia, vaan hänen äskeinen kohtauksensa saksalaisen sosialistin herra Scheidemannin kanssa, jolta hänen kerrotaan saaneen jonkun tiedonannon vietäväksi työväenkokoukselle, oli sellainen seikka, ettei brittiläinen hallitus voinut jättää sitä huomioonottamatta."

Amsterdamista lähetetty Reuterin uutistoimiston sähkösanoma esittää asian oikein diplomaattisella hienoudella seuraavasti: "Brittiläisistä virallisista lähteistä saatujen tietojen mukaan on Troelstran aiottu matka Englantiin lykätty toistaiseksi, koska on pidetty suotavimpana välttää hänelle ja hänen vaimolleen mahdollisesti sattuvia ikävyyksiä, jos he haluaisivat matkustaa brittiläisellä laivalla."

Scheidemann oli asian alkain matkustanut Saksasta Troelstraa tapaamaan, antaakseen hänelle Saksan (enemmistö-)sosialistien vastauksen liittoutuneiden maiden työväestön sekostukseen sodan tarkotuksesta, ja brittiläinen työväenpuolue oli erikoisesti kutsunut Troelstraa saapumaan kokoukseen, saadaksensa edes jonkin laisia luotettavia tietoja Saksan sosialistien kannasta.

Troelstran tulo Lontooseen, Scheidemannin vastaus mukanaan, olisi taattanut johtaa rauhaan jo tänä kesänä.

Troelstran estämisellä Englantiin saapumasta — ja Manchester Guardian sanoo tuon estämisen tapahtuneen ihan vastoin Englannin ulkoministeristön toivomuksia, siis kaikki valtiaan sotakiihkoilija-nurkkakunnan vaatimuksesta — ei ollut pienimmäs täkään sotilaallisesta merkityksestä liittoutuneille: kukaan ei ole koskaan viitannut siihen, että hän olisi vakoilija; kukaan ei ole leimannut häntä henkilökohtaisesti "epämieluiseksi"; eikä kukaan voi vakavassa mielessä epäillä häntä saksalaisystävyydestä. Siis brittiläisen sotahallituksen kielto ei todista mitään muuta kuin

että liittoutuneiden maiden hallitukset ovat työväen haluamia rauhanehtoja vastustavalla kannalla, ja että niiden sotatarkotukset ovat sellaiset, etteivät hallitukset voi otaksua saavansa niille järjestyneen työväen kannatusta, jos ne täydelleen tunnettaisiin.

KUINKA SANTARMIT LAUMAAN SA KOMENTELEVAT.

Osottaakseen hengenheimolaisuuttaan sellaisten jalojen uskonsankarien kuin Canadaan paenneen maantierosvon ja toisten rikostoveriensa kavaltajan J. A. Mustosen kanssa, julkasee Astorian Sanomat tavallisella postillaleikkausten paikalla tuon santarmipalvelukseen yrittelevän entisen rosvon ulostuksen, jossa Venäjän bolshevikeistä keksittyjen järjettömäin valheitten nojalla koetetaan uskotella, että bolshevikit muka olisivat Saksan militarismin kannattajia Tällaisen mestarinäytteen jälestä — "todistettuaan" nykyään ainoat kansanvallan toteuttajat tällä pallolla saksalaisiksi militaristeiksi — ei enää ole isokaan asia pelotella "pitkällisillä kuritushuonevankila-tuomioilla ja — kuolemallakin" kaikkia niitä suomalaisia, jotka eivät halua tilata ja kannattaa santarmilehtiä.

Luonteenomaisella santarmin pöyhkeydellä liitetään tuohon uhkaukseen salaperäinen viittaus: "Me (rosvo Mustonen ynnä muuta, ynnä muuta) olemme tilaisuudessa tietämään tässä asiassa **koko totuuden**" — joka arvatenkin on tarkotettu kamalan vaikuttavaksi.

Jos rosvo Mustonen tietää bolshevikeistä "koko totuuden", niin silloin hän vain on heistä valehdellut vastoin parempaa tietoansa — temppu joka siltä otukselta kyllä syntyy.

KAKSI KIRJETTÄ:

Keisarin ja Ihmisen.

(True translation filed with the Postmaster at Astoria, Ore., August 5, 1918, as required by section 19 of the Act of Oct. 6th, 1917.)

Keisari Wilhelmin kirje surevalle äidille.

Euroopan sanomalehdistössä kierte lee parast'aikaa Kaiserin kirje erääl le vaimolle, jolta on yhdeksän poikaa kaatunut Saksan puolesta. Amerik kalaisille tuo kirje on erityisen mielenkiintoinen sentähden, että se on niin jyrkästi erilainen sävyltään kuin presidentti Lincolnin Amerikan sisällissodan aikana bostonilaiselle mrs. Bixbylle lähettämä kuuluisa kirje:

Kaiseria asia "ilahduttaa", ja hän lähettää äidille valokuvansa. Lincoln oli murheellinen, eikä hänen mieleensä juolahtanut, että hänen valokuvansa lieventäisi mrs. Bixbyn surua.

Kaiserin kirje on näin kuuluva:

"Hänen Majesteettinsa Kaiseri on saanut kuulla teidän uhranneen yhdeksän poikaanne isänmaan puolustukseen nykyisen sodan ajalla. Hänen Majesteettiansa tämä seikka äärettömästi ilahuttaa, ja sen osotuksekseen hän suvaitsee teille lähettää valokuvansa kehyksellä ja omakätisellä nimikirjotuksellaan varustettuna."

Kirjeen saaja, eräs rouva Meter on nyt tavattavana katukerjäläisten riveissä Delmenhorstissa, koettamassa sillä keinoin elättää henkeään.

Presidentti Lincolnin kirje surevalle äidille.

Edellämainittu presidentti Lincoln kirje marrask. 21 päivältä 186- mrs. Bixbylle oli näin kuuluva:

"Arvoisa rouva! — Sotaviraston arkistossa on minulle näytetty Massachusettsin kenraaliadjutantin ilmotus, että te olette viiden taistelutan tereella kunnialla kaatuneen pojan äiti. Tiedän, kuinka heikot ja arvottomat mitkään minun sanani olisivat poistamaan suruanne niin masentavan menetyksen johdosta. Kuitenkaan en saata olla teille tarjoamatta lohdutukseksi sen tasavallan kiitollisuutta, jonka pelastamiseksi he kaatuivat. Huojentakoon taivaalliner isämme tuskaanne teitä kohdannees sa onnettomuudessa, niin että teille jäisi vain kallis muisto rakastetuis tanne, jotka olette kadottanut, ja teille kieltämättä kuuluva ylpeys siitä, kun olette laskenut vapauden alttarille niin kallisarvoisen uhrin.

"Vilpittömällä kunnioituksella teidän,

Abraham Lincoln."

Koirat sodassa.

(True translation filed with the Postmaster at Astoria, Ore., August 5, 1918, as required by section 19 of the Act of Oct. 6th, 1917.)

Ranskan armeijassa on koirilla oma osastonsa, johon nelijalkaiset rekryytit valitaan ehkä huolellisemmin kuin varsinaiset sotamiehet Niillä on viralliset ansioluetteloinsa itsekullakin numeronsa ja tuntemuslaattansa, joten eri yksilöistä aina ollaan selvillä. Koirilla myös on oma kunnialistansakin. Useita on jo mainittu päiväkäskyissä, kun ovat terävyydellään pelastaneet kokonaisia komppanioita. Toiset ovat saattaneet vihollisen yllätyshyökkäykset epäonnistumaan tai raukeamaan alkuunsa. Sanansaattajina ne ovat korvaamattomat, samaten kuin ampuma tarpeiden kuljettajina vuoristossa. Muutamat niistä eivät koskaan tottuneet ampumiseen eikä räjähdyspommeihin, mutta enimmät pian karaistuvat yhtä välinpitämättömiksi kuin vanhat soturit. Kerrankin nähtiin hirveän esiripputulen läpi viestiä kuljettavan koiran lentävän ilmaan ja maahan pudottua hetken aikaa makaavan tainnoksissa, mutta siitä virottuansa pudistelevan itseään ja sitte edelleen jatkavan matkaansa.

Elintarvetuotanto Ranskassa.

(True translation filed with the Postmaster at Astoria, Ore., August 5, 1918, as required by section 19 of the Act of Oct. 6th, 1917.)

Toista miljoonaa ranskalaista on saanut surmansa sodassa ja puolitoista miljoonaa on saamiensa vammojen takia joutunut kykenemättömäksi maanviljelystyöhön. Maatiloja hoitavat naiset, suorittaen suurimman osan viljelystöistä. Taisteluvyöhykkeellä, kuten Champagnessa, naiset pysyvät töissään vainioilla, vaikka saksalaisten pommeja räjähtelee heidän ympärillään. Ankarimman pommituksen aikana he heittäytyvät pitkäkseen maahan, mutta heti kun pommitus heikkenee, he taas ovat pystyssä, hoitelemassa viiniköynnöksiään. Ranskalaisten talonpoikien vaimot ovat ainakin olleet miestensä apuna viljelystöissä, mutta nyt he ponnistelevat miestensäkin edestä, nousten varemmin ja tehden työtä myöhempään kuin ennen. Hevoset on pakkoluovutettu sotaväen tarpeisiin joten naisten on täytynyt ruveta vetämään auraa ja karhia. Naisten, lasten, vanhuksien ja raajarikkojen kaikista ponnistuksista huolimatta on Ranskan elintarvetuotanto kuitenkin vähentynyt kolmanteen osaan siitä mitä se oli ennen sotaa.

Kansankirjeitä

CALIFORNIA

San Francisco

Maidon hinnat ja kuletus. — Hallituksen elantohallitus on nyt lopullisesti määrännyt, ettei maidon hintaa saa korottaa yli 12 senttiä neljännekseltä San Franciscossa. Saadakseen menot pienenemään ,tulevat maidon myyntiliikkeet jakamaan kaupungin piireihin, jolloin kussakin piirissä vain yksi liike saa tehdä maitokauppaa, kulettaen maitoa ostajille ainoastaan kahdesti päivässä. Nykyisin samalla katuneliöllä voi olla kymmenkunta maitomiestä eri liikkeistä kuletamassa maitoa ja se on työnhukkaamista. Määräyksen mukaan kaikki maitolaskut ovat nyt maksettavat vanhoille liikkeille sillä viikon perästä tulevat uudet maitomiehet ja liikkeet huolehtimaan maidosta monessa perheessä. Niinkuin huomaamme alkaa sosialistien työjärjestelmät ja aatteet saada jalansijaa käytännöllisyyksiensä tähden yhteiskunnassa. Porvarilehdet, jotka ovat kirjotelleet tästä maitojärjestelmästä, eivät ole uskaltaneet sanallakaan mainita että juuri sosialistit ovat kirjotuksillaan koettaneet saada ihmiset järjestämään työnsä, ettei turhaa työtä tehtäisi.

Vanha uutinen. — Monelle tuttu Otto Kivi, räätäli ammatiltaan, hyppäsi matkustajalaivasta joka oli täältä Aberdeeniin menossa kesäkuun 30 päivän keskiyöllä ja hukkui aaltoihin, vaikka pelastusvenheet, jotka laivasta laskettiin, koettivat saada hänet pelastetuksi. Vainaja oli matkalla "kuivaan" valtioon — minne täältä moni "märässä" valtiossa ollut on mennyt hakemaan apua ja pelastusta väkijuomilta — mutta voimat pettivät viinahulluuden (delirium tremens) vallalla ollessa hän tekonsa teki kun ei saanut viinaa, joka koetti laivan kapteenilta saalla. Otto Kivi oli parhaassa miehuuden ijässä, jättäen vaimon ja pikku pojan jälkeensä.

Nyt syksyllä täällä on tilaisuus äänestää California "kuivaksi". Jos kerrottu uutinen kelpaa todistukseksi jollekin epäilevälle viinojen turmiollisuuksista äänestäköön kuivaa. Siten tekee hän suuren palveluksen vastaisuudessa monelle heikolle ja heikon turvattomille omaisille.

Varas nykäsi kymmenvuotiselta Della Jones nimiseltä tyttöseltä $20.00 Market kadulla, keskellä päivää. Tyttö huusi apua ja paikalla ollut salapoliisi juoksi apuun, mutta ei kyennyt saamaan voroa kiinni.

Huono onni on varmaan Kate Powers nimisellä naisella, joka 89:nen kerran yritti tappaa itsensä kloroformilla yleisellä paikalla. Poliisilla on ollut paljon vaivaa naisen huonon onnen tähden tuon myrkyn käyttelyssä.

Kaupungin urkuri, ei missään kirkossa, vaan kaupungin Auditoriumissa, on ollut aivan tarpeeksi yleisön arvostelun alaisena viime aikana palkkansa tähden. Tämä urkuri, Mr. Lemale, pari vuotta sitten otettiin toimeensa $10,000 vuosipalkalla mutta nyt on annettu hänen ymmärtää, ettei se hänen toimensa ole aivan sen rahan arvoinen Mies olisi valmis jäämään toimeen $7,500 vuosipalkalla, mutta kaupungin isät pitävät sitäkin liian suurena hintana, joten urkuri on vähän niinkuin urkujen ja ulko-oven välillä.

Lisää palkkaa vaativat eri ammattiuniot. Erikoiskokouksessaan päättivät maalarit vaatia lisää palkkaa dollarin päivältä joten se korotuksen kanssa tulisi olemaan seitsemän dollaria päivältä.

Myyjäiset Työväentalolla ovat ensi kuussa. Mitä aijot sinä sinne antaa voitoksi? Parasta on miettiä ja antaa ajoissa tinkimättä. — Veikko.

Berkeley

Äänestäjille. Sosialistipuolueen virkamiesehdokkaita, joita jokaisen on velvollisuus äänestää nimitysvaaleissa, että saadaan ne listalle valintavaaleihin, äänestetään merkitsemällä risti (X) jokaisen allanimitetyn nimen kohdalle.

Kuvernööriksi Henry H. Roser, varakuvernööriksi Elvina S. Beals, kontrolleriksi John C. Taylor, rahastonhoitajaksi H. R. Albright, yleiseksi syyttäjäksi Harry M. Mc'Kee; Kongressiin (6:des piiri) Luella Twining, valtion senaattiin (14:sta piiri J. Edward Morgan, (16 piiri) Geo. Nisbet; valtion lainlaatijakuntaan (34 piiri) A. H. Stewart, (35 piiri) Gay E. Regula, (36 piiri) Ired. W. Voigt, (37 piiri) J. O. Johnson, (38 piiri) P. B. Cowberry, (39 piiri) W. F. Drury, (40 piiri) W. T. Drake, (41 piiri) Herbert L. Coggins. Nimitysvaalit ovat elok. 27 päivänä.

Osaston 12 vuosijuhla v. k. 28 p. muodostui erinomaiseksi ainakin yleisön tukuisuuteen nähden. Ovilippuja myytiin 219 kappaletta. Ohjelman yhteydessä hyväksyttiin ponsi yksimielisesti vaatien presidentti Wilsonia toimimaan siihen suuntaan, että Tom Mooney-jutun käsittely otettaisiin pois Californian oikeuslaitoksista liittovaltion oikeuslaitoksiin.

Lakkoja. Noin 350 työläistä heitti työnsä Griffin-Skelly Canning Co:n kannutuslaitoksella vaatien entisten työ-sopimusten käytännössä pitämistä, joita on rikottu yhtiön atholta.

Rakennus-alalla työskentelevät peltisepät ovat lakossa, vaatien 8 dollaria päivän työstä, jonka isännät hyväksyivät kuukausi sitten kun se yhtiön taholta heille esitettiin. Palkan korotuksen olisi pitänyt astua voimaan t. k. 1 päivänä, vaan isännät peräänty ivät päätöksestään, ilmottaen miehilleen ei voivansa maksaa vaatiltua palkkaa. Siitä oli lakko seurauksena.

Jokohan heillä on koko käsi — sormet heillä ovat kauan sitte olleet? Berkeleyn kaupungin isät ovat sähkö-kustannuksia säästääkseen päättäneet vähentää katuvalaistusta. Vaan nyt onkin sähkö-yhtiö ilmottanut, että se tulee perimään kaupungilta saman maksun olipa kaupunki pimeänä tahi ei. Asia on jätetty rautatiekomisionin ratkastavaksi.

Toi—nen.

WASHINGTON

Carbonado

Hirveää kuivuutta on ollut varmaan paikkakunnallamme, koska mustekin on kuivunut pulloista, ettei ole kukaan voinut edes Toveriin kirjottaa. Vaikka minä luulen että se on tovereitten laiskuus eikä mikään kuivuus joka tähän on ollut syynä Ei pojat! Nyt on laiskottelu heitettävä hiiteen ja alettava taas toimintaan, sillä elämme aikakautta joka vaatii toimintaa.

Paikkakuntamme uutisista voin mainita, että kekäleitä täällä kaivetaan täydellä höyryllä. Olenpa kuullut herrain valittelevan, ettei tahdo olla kylliksi miehiä. Vaikka en minä sitä usko etteikö miehiä olisi jos vaan maksaisivat kylliksi palkkaa.

Kaivosmurha. Vierailipa riistojärjestelmän tavallinen vieras, tapaturmakin, taas paikkakunnallamme. Sen uhriksi sattui eräs italialainen nuori toverimme, jäiden katosta putoavien kivien alle, saaden heti surmansa. Niin, sehän on jokapäiväistä näinä kiireinä aikoina.

Olin vallan unohtaa, että osastomme päätti pitää kenttäjuhlat sunnuntaina tämän kuun 11 päivänä. Tilaisuudessa tulee olemaan urheilua miehille ja naisille. Ja illalla mennään haalille ja tanssitaan oikein jyrysti. — Ympäristöläiset, ottakaapa tämä huomioonne ja pitäkää mielessänne. — Reissupoika.

Roslyn

Minulla ei ole aikomusta pitää tätä uutisten kirjottajan tointa, mutta kun varsinainen uutiseeraaja ei ollut saapuvilla osaston viimeisessä ohjelmakokouksessa, niin sananen siitä.

Eräät ohjelmansuorittajat löivät laimin velvollisuutensa, ei-